

Australian Government

ብዛዕባ AstraZeneca ኮቪድ/ COVID-19 ክታቦት

ወቅታዊ የሆነበት ቀን: 30 ሐምሌ/July 2021 ዓ.ም

ብዛዕባ ክታቦት

ናይ AstraZeneca ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት ንሰባት ካብ ኮቪድ/COVID-19 ቫይረስ ምክልኻል ይኸእል። ንዝፍጠር ሕማም ንዝኾነ ሕይወት ዘለዎ SARS-CoV-2 ቫይረስ (ኮቪድ/COVID-19 ምክንያት ንዝኾነ ቫይረስ) ዘየኻትት፤ ከምኡውን ንኣኻ ብኮቪድ/COVID-19 ኣቓሊዑ ክህብ ኣይኸእልን። ናይ ስፓይክ ፕሮቲን/spike protein ዝተባሃለ ናይ SARS-CoV-2 ቫይረስ ጠቓሚ ንዝኾነ ኣካል ጀነቲክ ኮድ ዝርያ ዘኻተተ እዩ። ኣብ ልሙድ ጉንፋዕ “ተሸካማይ” ቫይረስ (ናይ ኣደኖቫይረስ/ adenovirus) ከምዝኣተወ እዩ። ናይ ኣደኖቫይረስ ተሸካማይ ኣብ ሰብነትካ ቀህዮ ሴላት ስፓይክ ፕሮቲን ስለዘምጽእ፤ መጀመርታ ብዛዕባ ስፓይክ ፕሮቲን ክተንብብ ምኻኣል ከምዘለካን ቅዳሕ ወረቐቲ ክትረኽብ ይግባእ። ብድሕሪ ኡ ናትኻ ሕማም መከላኸሊ ሓይሊ ኣሰራርሓ ነቲ ቫይረስ ፈሊዮ ምስ SARS-CoV-2 ቫይረስ ይቓለስ እዩ። ኣደኖቫይረስ ተመሓይኹ ዝለተቐየረ ኣብ ካልኣት ቀህዮ/ሴላት ውሽጢ ክኣትዉ እንከሎ ክባዛሕ ኣይኸእልን። እዚ ማለት ናብ ካልኣት ቀህዮ/ሴላት ከምዘይሰራጨውን ሕማም ብክለት ከምጽእ ከምዘይኸእል እዩ።

ክታቦት ምውሳዕ ብፍቓደኝነትን ብዘይኸፍሊት ብናጻ ይኸውን። ብዛዕባ ኮቪድ/ COVID-19 ክታቦት ዘተሓሳስብ ጉዳይ ወይኻዓ ሕቶታት እንተሃልዩካ ቅድሚ ነቲ ክታቦት ምውሳዕኻ ምስ ናትኻ ሕማም መከላኸሊ ክታቦት መዳለዊ ከምኡውን/ወይኻዓ ምስ ናትኻ ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ክትዘራረብ ትኸእል።

ንናይ AstraZeneca ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት ምጥቓም ዝኻኣሎ ዕድሚኡ 18 ዓመትን ካብዚ ንላዕሊ ንዝኾኑ ሰባት ድሕንነቱ ዝተሓለወን ብጽቡቕ ከምዝሰርሕ እዩ። ናይ AstraZeneca ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት ድሕሪ ምውሳዕ ብጣዕሚ ውሑድ ዝኾነ ጸገም ከምዘፈጠር፤ ‘ትሮምቦሲስ ምስ ትሮምቦሲስ-ቶፕራን/ thrombosis with thrombocytopenia syndrome’ (TTS) ዝተባሃለ ከምተፈጥረ ሪፖርቲ ተገሩ፤ እዚውን ንናይ ደም እዩ። የተባለ እንደተፈጠረ ሪፖርት ተደርጓል፤ ይህም ንናይ ደም ምርጋእን ንናይ ውሑድ ደም ፕላትሌት/platelet መጠን ደረጃ ምቕናስ ይኸውን። ክታቦት ብምውሳዕ ትረኽቦ ጥቕሚ ርብሓ በዚ ኮነታ ካብቲ ዝፍጠር ጸገም ብጣዕሚ ዝበለጸ እዩ። ኣብ መንእሰይ ጎርዞ ናይ TTS ብጣዕሚ ልሙድ እዩ። ስለዘይ ነዘይ ጸገም ንምቕናስ ንናይ Comirnaty (Pfizer) ክታቦት ምውሳዕ ይምረጽ፤ ዕድሚኡም ድሕሪ 60 ዓመት ዝኾኖ ጎርዞታት እዩ ብናይ ሰረብራል ቮኑስ ሲኑስ ትሮምቦሲስ/ cerebral venous sinus thrombosis (ናይ ሓንጎል ደም ምርጋዕ ዓይነት) ታሪኽ ንዘለዎም፤ ንናይ ሀፓሪን መንቐቕሒ ትሮምቦቶይቶፕራን/ heparin induced thrombocytopenia (ንሀፓሪን ሕክምና ዝውሓደ ጸገም) ኢዲኦፓቲክ ስፕላንክኒክ ትሮምቦሲስ/idiopathic splanchnic thrombosis (ብከብዲ ሸን ውሽጢ ደም ምርጋዕ) ወይኻዓ ኣንቲፍፕሮቴይን/antiphospholipid syndrome ምስ ትሮምቦሲስ ንዘለዎም ሰባት ንናይ Comirnaty (Pfizer) ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት ምውሳዕ ይምረጽ።

ክታቦት ብምውሳዕ ረብሓ ጥቕሚታት

ናይ AstraZeneca ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት ብምውሳዕ ካብ ኮቪድ/ COVID-19 ሕማም ይከላኸል። ብፍላድ-ድማ ብኸቢድ ሕማም፤ ኣሰባሳብ ካብ ምእታውን ሞትን ይከላኸል እዩ። ኣብ ክልቲኡ ክሊኒካል ሙከራታት (ቐድሚ ኣብ ጥቕሚ ምዝገባ) እቲ ክታቦት ብጽቡቕ ከምዝሰርሓን ኣብ እንግሊዝን ስኮትላንድን ውሽጢ ኣብ ዓለም ብትኸኸል ንዝወሰዱ ሰባት ከምቲ መርመራ መጽናዕቲ ዘርእዮ ብጽቡቕ ከምዝሰርሓ እዩ።

ኮቪድ/ COVID-19 ብጣዕሚ ከቢድ ሕማም ከምዝኾነ፤ እዚ'ውን ኣብ ኩሉ ዕድመ ክልል ንዘለዉ ሰባት ከቢድ ሕማም ክፈጥር ይኽእል። ብሚሊዮን ንዝቐጸር ምግብ ምክንያት ከምዝኾነን ብሚእቲ ሚሊዮናት ንዝቐጸሩ ኣብ ዓለም ውሽጢ ከቢድ ተመሓላፋይ ሕማም ምክንያት ከምዝኾነ እዩ። ነቲ ክታቦት ምውሳድ ዝሕግዞ ንናይ ለበደ ኮቪድ/ COVID-19 ምስርጫው ብምቕናስ ንክልቲኦም ማለት ውልቕሰባትን ኣብ ማሕበረሰብ ውሽጢ ንዘልዉ ሰባት ኩሉ ንምክልኻል ይሕግዞ እዩ።

ነዙይ ክታቦት መን እዩ ክረኽቦ ዝኽእል

ዕድሚኦም 18 ዓመትን ካብዚ ንላዕሊ ዝኾኑ ሰባት ንናይ AstraZeneca ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት ክረኽቡ ይኽእሉ። ዕድሚኦም ትሕቲ < 60 ዓመት ንዝኾኑ ሰባት ካብ ናይ AstraZeneca ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት ምውሳድ ንናይ Comirnaty (Pfizer) ክታቦት ንክወስዱ ይምረጽ። ይኹን እምበር ንናይ AstraZeneca ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት ምጥቓም ዝኽእሉ ዕድሚኦም ትሕቲ < 60 ዓመት ንዝኾኑ ጐርዞታት ይኸውን፤ እዚ'ውን ናይ Comirnaty (Pfizer) ክታቦት እንተዘይሃልዩን እቲ ውልቕሰብ ክመጽ እ ንዝኽእል ጸገማን ጥቕሚታት ተረዲኡ ብባዕሉ ውሳኔ እንተገሩ እዩ። ብእዋን ለበደ ምድላው ዕድሚኦም ካብ ትሕቲ < 60 ዓመት ንዝኾኖም ጎርዞታት ናይ Comirnaty (Pfizer) ክታቦት ክረኽቡ እንተዘይኸኢሎም ንናይ AstraZeneca ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት ንክወስዱ ብዕመቕ ግምት ውሽጢ ክእትዎ ኣለዎም።

ድሕሪ ክታቦት ዝፍጠሩ ጸገማት

ከም ካልእ ክታቦት ናይ ኮቪድ/ COVID-19 ክታቦት ድሕሪ ምውሳድ ሓዲሓዲ ግዚያዊ ዝኾኑ ጸገማት ክፍጠሩ ይኽእሉ። ናይ AstraZeneca ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት ድሕሪ ምውሳድ ዝፍጠር ካብቶም ልሙድ ጸገማት ዚኸተት፤ መርፍእ ኣብዝተወግአሉ ቦታ ሕማም ወይኻ ያንዛ፤ ሕማም ጭዋዳ፤ ከምኡ'ውን ረስኒን ቁሪ ዛሕሊ ይኸውን። መብዛሕትኡ ዝፍጠር ጸገም ማዕከላይን ግዚያዊ ከምዝኾነ፤ ኣብ 1-2 ማዓልታት ውሽጢ ይጠፍእ እዩ።

ትሮምቦሲስ/Thrombosis ምስ ትሮምቦሲዮቲቲያ/ thrombocytopenia ናይ ሕማም ምልክት (TTS)

ናይ AstraZeneca ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት ብትሮምቦሲስ ምስ ትሮምቦሲዮቲቲያ ሕማም ምልክት/(TTS) ተባሂሉ ብዝጽዋእ ምስ ብጣዕሚ ውሑድ ዝኾነ ጸገም ዝተተሓዘ ይመስል።

TTS እንታይ እዩ?

ብናይ TTS ዝኸተት ንናይ ደም ምርጋእ (thrombosis) ከምኡ'ውን ውሑድ ናይ ደም ፕላተሌት/platelets (thrombocytopenia) ከምዝኾኑ፤ ነቲ ክታቦት ድሕሪ ምውሳድ ኣብ 4 ካብ 42 ማእልታት ብዘሎ ግዚ ይፍጠር። ናይ ደም ምርጋእ ብዝተፈላለየ ናይ ሰብነት ኣካል ማለት ከም ሓንጉል (ሰረብራል ቩኑስ ሳይነስ ትሮምቦሲስ/cerebral venous sinus thrombosis ወይኻ CVST ተባሂሉ ብዝጸዋእ) ወይኻ ኣብ ትሕቲ ኣፍ ልቢ ከብዲ ውሽጢ (idiopathic splanchnicthrombosis) ክፍጠር ይኽእል።

TTS ዝኸሰት ብውሑድ ከምዝኾነ፤ የግዳስ ኣብ ሰባት ብጣዕሚ ሕማም ከሓሙን ንነዊሕ ግዚ ናይ ኣኻል ጉድዓት ወይኻ ናብ ሞት'እውን የብጽሕ እዩ።

ንናይ TTS ኣስራርሓ ከይዲ ምክንያት ዝኾኖ ብግልጺ ኣይተፈለጠን፤ የግዳስ ምስ ሀፓሪን መነቓቓሒ ትሮምቦቲዮቲና/ heparin-induced thrombocytopenia (ወይ HIT) ተመሳሳሊ ከምዝኾነ፤ እዚ'ውን ንናይ ሀፓሪን/ heparin ሕክም ውሑድ ምላሽ ከምዘለዎ ይመስል።

ብናይ TTS ጸገም ምፍጣር ብዝበለጸ ዝኾኑ ጉጅለታት ኣለውዶ?

ኣብ ኣውስትራሊያን ወጻእ ሃገራት ውሽጢ ንናይ TTS መጠን ደረጃ ሪፖርቲ ከምተገብሮ መብዛሕትኡ ጸገማት ዝተፈጥረ ኣብ መንእሰያት ጐርዞ ከምዝኾነ ከምኡ'ውን ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ዝበለጸ ልሙድ ክኸውን ይኽእል። ይኹን እምበር ቦቲ ሪፖርቲ መሰረት ኣብ ኣወዳትን ብዕድመ ሽማግሌ ብዝኾኑ ሰባት ከምተረኽቡ እዩ። ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ከቢድ ጸገም ንምዃን ክሳብ ሕጂ ንጹር ኣይኾነን።

እዋንዚ ብዘሎ መረዳኢታ፤ ናይ TTS ክፍጠር ኣስተዋፅኦ ክገብር ዝኽእል ወይኻ ድሕሪ ምፍጣር ከግድዶ ዝኽእል ቅድም ክብል ዝነበረ ናይ ጥዕና ሕክምና ኮነታ ምህላዉ ኣይንፈልጥን ኢና።

ኣብ ዝሓለፈ ግዚ ናይ ደም ምርጋእ ጸገም ንዝነበሮም ሰባት ናይ AstraZeneca ክታቦት ምውሳድ ድሕንነቱ ዝተሓለዎድዩ?

ኣብ ዝሓለፈ ግዚ ናይ ደም ምርጋዕ ውሑድ ጸገም ንዝነበሮም ሰባት፤ ናይ ሰረብራል ቩኑስ ሳይነስ ትሮምቦሲስ፤ ናይ ሀፓሪን መነቓቓሒ ትሮምቦቲዮቲና፤ idiopathic splanchnic (mesteneric, portal, splenic) thrombosis ወይኻ antiphospholipid syndrome with thrombosis ታሪኽ ንዘለዎም ሰባት ናይ Comirnaty (Pfizer) ክታቦት ምውሳድ ይምረጽ።

እዚውን ንናይ TTS ብዚኣቶም ውሑድ ኮነታት ዝህቦ ተመሳሳሊ ስለዝኾነ እዩ። ኣብ ዝሓለፈ ግዜ ካልእ ዓይነታት ናይ ደም ምርጋዕ ማለት ከም deep vein thrombosis (DVT) ወይኻዕ pulmonary embolism (PE) እንተኔሩካውን፤ ሕጂ ነቲ AstraZeneca ክታቦት ምውሳድ ትኽእል። ኣብ ዝሓለፈ ግዜ ካልእ ዓይነታት ናይ ደም ምርጋዕ ንዝነበሮም ሰባት ንናይ TTS ጸገም ዝፈጥር እንተኾይኑ ወይኻዕ እዚ እንተተፈጠሩ ዝገደደ ሕማም ከምዝፈጥር ዘርእይ ማሰረጃ የለን።

በዚ ዝሰዕብ ኮነታት ንዘለዎም ሰባት ናይ AstraZeneca COVID-19 ክታቦት ክረኽቡ ይኽእሉ።

- ኣብ ሰብነት ክፍሊ ናይ ደም ምርጋዕ ንዘለዎም
- ዕድል ናይ ምርጋዕ ጸገም ንዝወሰኹን ንምክልኻል ናይ ሕማም መከላኸሊ ሓይሊ ንዘይብሎም
- ናይ ደም ምርጋዕ ጸገም ንዘለዎ ስድራቤት
- ናይ ኢስቻሚክ/ischaemic ሕማም ልቢ ወይኻዕ ደም ጠጠው ምባል/ስትሮክ ንዘለዎ
- እዋንዚ ወይ ብዝሓለፈ ግዜ ናይ ትሮምቦሲቶፕኒካ/thrombocytopenia (ውሑድ ፕላተላት መጠን ንዘለዎ)
- ናይ ደም መቕጠሪ/anticoagulation ሕክምና ንዝረኽብ

ብብዝሒ ንናይ ኣስትራዘነካ/AstraZeneca ክታቦት ንዝተጠቐመ ሃገራት ናይ ደም ምርጋዕ ካብቲ መጠን ንላዕሊ ከምዘይኾነ እዩ። ናይ ደም ምርጋዕ ኣብ ሕዝቢ ምፍጣር ዝተለምደ ከምዝኾነን እዮ ንናይ ኣስትራዘነካ/AstraZeneca COVID-19 ክታቦት ድሕሪ ምውሳድ ኩሉ ናይ ደም መጋዕ ይፍጠር እዩ ማለት ኣይኾነን። ድሕሪ ክታቦት ምውሳድ ናይ ደም መጋዕ እንተተፈጠሩ፤ ሓኪምኻ ነቲ ምክንያት ንምፍላጥ ናይ ደም መርመራ ክገብር ይኽእል።

ናይ መጀመርታ ዓቕን መጠን/dose ናይ AstraZeneca ክታቦት እንተወሰድኩ እንታይ ይግበር?

ብዝኾነ ዕድመ ገደብ ንዘለዉ ሰባት ኣብ ቐዳማይ AstraZeneca COVID-19 ዓቕን መጠን/ dose ክታቦት ድሕሪ ምውሳድ ጸገም እንተዘይተፈጠሩ ነቲ ኻልኣይ ተመሳሳሊ ዓቕን መጠን/ dose ክታቦት ክወስዱ ኣለዎም። ኣብ ዩናይትድ ኪንግደም/UK ዝተረኸበ ጭቡጥ መረዳኦታ ብናይ TTS ዝፍጠር ጸገም ብጣዕሚ ውሑድ ከምዝኾነ፤ እዮ ሎሚ ሪፖርቲ ከምተገብሮ ካብቲ ዝተውሃበ ክታቦት 22.8 ሚሊዮን ካልኣይ ዓቕን መጠን/dose ናይ AstraZeneca COVID-19 ክታቦት ውሽጢ 44 ጉዳያት ሪፖርቲ ከምተገብረ እዩ። እዚ ማለት ብብሚሊዮን ዓቕን መጠን ክታቦታት ዝተመዘገበ መጠን 1.9 ጉዳያት ይኸውን። (ኣብ ዩናይትድ ኪንግደም/UK፤ ብቐዳማይ ዓቕን መጠን/doses ክታቦታት ብብሚሊዮን 14.8 ጉዳያት ሪፖርቲ ምስቲ ተገብሮ ጸገም ክነጻጸር እንከሎ እዩ)።

ነዚ ክታቦት ክወስድ ዘይብሉ መን ከምዝኾነ

በዚ ዝሰዕብ እንተሃልዩካ፤ ነዚ ክታቦት ክትወስድ የብልካን።

- ቐድም ክብል ንናይ ክታቦት ዓቕን መጠን/dose ክትወስድ እንከሎ ምክላዕ/anaphylaxis (ከቢድ ዝኾነ ምክላዕ ኣለርጂክ እንተተፈጠሩ)
- ብዝኾነ ናይ ትሕዝቶ ክታቦት ክትቐላዕ እንከሎ ዘይምስምማዕ/anaphylaxis፤ እዚውን ፖሊዮሶርባት/polysorbate 80 ዘኻተተ
- ናይ ካፒላርይ ምንጡብጣብ ጸገም ታሪኽ
- TTS ዝፍጠር ቐድም ክብል ድሕሪ ዓቕን መጠን/dose ክታቦት ይኸውን
- ቐድም ክብል ምስነበረ ክታቦት ኣስተዋጽኦ ዘለዎ ኻልእ ከቢድ ጸገም እንተፈጠሩ እዩ

ቐድሚ ነቲ ክታቦት ምውሳድካ ኣብ ግምት ውሽጢ ክኣትዉ ዘለዎም ነገራት

ቐድመ መጠንቐቕታታት

ሓዲሓዲ ኮነታት ንዘለዎም ሰባት ተወሳኺ ቐድመ መጠንቐቕታ ክገብሩ ይግባእ፤ እዚውን ድሕሪ ነቲ ክታቦት ምውሳድካ ወይኻዕ ብናይ ኣለርጂ ምክላዕ ፍሉይ ሰበሞያ ምክሪ ድሕሪ ምርካብ ኮነታት ንምክትታል ን30 ደቐቐ ዝኸውን ክትጸንሕ ኣለካ። በዚ ዝሰዕብ ኮነታ እንተኔሩካ ንናትኻ ሕማም መከላኸሊ ክታቦት መዳለዊ ምንጋር።

- ንናይ ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት ዓቕን መጠን/ dose ወይኻዕ ብቲ ክታቦት ንጥረ ነገራት ቐድም ክብል ናይ ኣለርጂ ምክላዕ ጸገም ተፈጠሩ እንተኔሩ
- ንካልኣት ክታቦታት ወይኻዕ ንካልእ ፈውሲታት ምክላዕ/ኣናፍይላክሲስ ዘለዎም ምስቲ ዝውሃቦም ኮቪድ/ COVID-19 ናትካ ክታቦት መዳለዊ ክጻርይ ይኽእል
- እዋንዚ ሕክምና ንዘድልዮ፤ ምስ ማስቶሲዮቶሲስ/mastocytosis ዝፍለጥ ዘይምስምማዕ/anaphylaxis

ናይ ምድማይ ጸገም እንተሃልዩካ ወይኻዕ ንስኻ ናይ ደም መቕጠሪ (ክይረግእ ዝገብር) ትወስድ እንተኾይካ፤ ንናትኻ ሕማም መከላኸሊ ክታቦት/immunisation መዳለዊ ምንጋር። በጃኹም ነቲ ክታቦት ብመርፍእ ጌርካ ኣብ ትሕቲ ጭዋዳ ምውሳድ ድሕንነቱ

ዝተሃለወ ስለዝኾነ ንምውሳኔ ብናትኻ ከታቦት መዳለዊ ከምዝሕግዘኻ ነቲ መርፍእ ንምውሳኔ ጽቡቕ ግዘ መዓዝ ከምዝኾነ ንምውሳኔ ይሕግዝ እዩ።

ንናይ ሕማም ምክልኻል አሰራርሓ ድኻሚት ንዘለዎም ሰባት (ናይ ሕማም ምክልኻል አቕሚ ሓይሊ አሰራርሓ/immunocompromise)

ምስ ሕማም ምክልኻል አቕሚ ሓይሊ አሰራርሓ ዘለዎ ሰባት ዚኻተተ እሞ ናይ ጥዕና ጸገም ኮነታ ንዘለዎም ወይኻዓ ብዘለዎም ሕማም መከላኸሊ አቕሚ ሓይሊ አሰራርሓ ዘዳኻም ፈውሲታት ንዝወስዱ ሰባት ይኸውን። ምስ ሕማም ምክልኻል አቕሚ ሓይሊ አሰራርሓ ዘለዎ ሰባት ዚኻተተ ምስ ሄቸአይቪ/ HIV ንዝነበሩ ሰባት፤ ብናይ ኮቪድ/COVID-19 ዝፍጠር ከቢድ ሕማም ወይኻዓ ናብ ምሚት ዘብጽሖ ከቢድ ጸገም ውሽጢ ንዘለዎ እዩ።

ምስ ሕማም ምክልኻል አቕሚ ሓይሊ አሰራርሓ ዘለዎ ሰባት ናይ AstraZeneca ኮቪድ/ COVID-19 ከታቦት ንክወስዱ ናይ አውስትራሊያ መንግሥቲ ብጽኑዕ የተሓሳሰብ፤ እዚ ውን ከም ‘ሕይወት ዘለዎ ከታቦት’ ባህሪ ኣየርእይን እዩ። ንናይ አደናቫይረስ/adenovirus ተሸካማይ ዝነበረ ተለዊጡ እዩ፤ ስለዙይ ከባዛሕ ከምዘይኸእል ወይኻዓ ናብ ካልእ ዋሕዮታት ከምዘይሰራጨውን ሕማም ክፈጥር ኣይኸእልን እዩ። እዚ ምስ ሕማም ምክልኻል አቕሚ ሓይሊ አሰራርሓ ንዘለዎ ሰባት ድሕንነቱ ዝተሓለወ እዩ።

ብቲ AstraZeneca ኮቪድ/ COVID-19 ከታቦት ዝተኻየደ ፈተነ መርመራ ምስ ሕማም ምክልኻል አቕሚ ሓይሊ አሰራርሓ ዘለዎ ሰባት ዘየኻተተ እዩ፤ የግዳስ ናይዚ ዓይነት ኮነታ ዘለዎም ኣብ ሙሉእ ዓለም ብዙሓት ሰባት ነዚ ከታቦት ወሲዶም እዮም። ዝተረጋግኡ ሄቸአይቪ/ HIV ሕማም ብዘለዎም ናይ AstraZeneca ኮቪድ/ COVID-19 ከታቦት ዝተውሃቦም ሰባት ክለኒካል መርመራ ፈተነ ይኻየዱ ከምዘሎ፤ እቲ ውጽኢት እውን ድሕሪ ኣብ ቐረባ እዋን ከምዘፍለጥ ይጽበይ። ናይ AstraZeneca ኮቪድ/ COVID-19 ከታቦት ምስ ካልኣት ክነጻጸር እንከሎ ምስ ሕማም ምክልኻል አቕሚ ሓይሊ አሰራርሓ ዘለዎ ሰባት ክንደየናይ ብጽቡቕ ከምዝሰርሖ ኣይንፈልጥን። ዝውሓደ ውጽኢት ክኸውን ከምዝኸእልን እሞ ድሕሪ ከታቦት ምውሳኔኻ ንኻልእ መከላኸሊ ስጉምት ማለት ብቐጻልነት ንናይ ኣካል ምርሖታቕ ክትሕልው የድሊ እዩ።

ብሕማም ምክልኻል አቕሚ ሓይሊ አሰራርሓ ዘለዎ ሰባት ከታቦት ንምጥቓም ዝበለጸ መረዳእታ ኣብ ድረገጽ: [COVID-19 vaccination decision guide for people with immunocompromised](#) ኣቲኻ ምርኣይ።

ጥኑሳት ንዝኾናን ናይ ኣዶ ጡብ ዘጡባ ደቂ ኣንስትዮ

ዕድሚኡም ትሕቲ 60 ዓመት ንዝኾኑ ጎርዞታትን ጥኑሳት ደቂ ኣንስትዮ ወይኻዓ ናይ ኣዶ ጡብ ንዘጡባ ዘኻተተ፤ ንናይ Comirnaty (Pfizer) ከታቦት ምውሳኔ ይምረጽ። ንናይ ቐዳማይ ኮቪድ/ COVID-19 AstraZeneca ዓቕን መጠን/dose ከታቦት ንዝወሰዳ ጥኑሳት ደቂ ኣንስትዮ ንናይ ኻልኣይ ዓቕን መጠን/dose Comirnaty ወይኻዓ AstraZeneca COVID-19 ከታቦት ንምውሳኔ ዋላ እንተኻእላ የግዳስ ንናይ Comirnaty ከታቦት እንተወሲደን ይምረጽ እዩ።

ንጥኑሳትን ጡብ ንዘጡባ ደቂ ኣንስትዮ ብዛዕባ ከታቦት ምጥቓም ንዝበለጸ መረዳእታ ኣብ ድረገጽ: [COVID-19 vaccination decision guide for women who are pregnant, breastfeeding or planning pregnancy](#) ኣቲኻ ምርኣይ።

ብኮቪድ/COVID-19 ታሪኽ ንዘለዎም ሰባት

ኣብዝሓለፈ ግዘ ናይ ኮቪድ/COVID-19 እንተኔሩካ፤ ንናትኻ ሕማም መከላኸሊ ከታቦት መዳለዊ ምንጋር። ንናይ ኮቪድ/ COVID-19 ከታቦት ቕድሚ ምውሳኔኻ ናብ መደባዊ ዝኾነ ሕይወትካ ተመሊስኻ ክሳብ ሽድሽተ ኣዋርሒ ክትጽበይ ኣለካ፤ ብናትኻ ከታቦት መዳለዊ ኣቢሉ ምኽሪ ሓበሬታ ክውሃበካ ይኸእል እዩ። ብናይ ኮቪድ/COVID-19 ቐጻላይ ሕማም እንተሃልዩካ፤ ነቲ ከታቦት ንምውሳኔ ጽቡቕ ግዘ ንምድላው ምስናትኻ ሕክምና ውሃቢ ሓኪም ምዝርራብ እዩ።

ኣብ ዝሓለፈ ግዘ ምስ ኮቪድ/ COVID-19 ዝተዛመደ ታሪኽ ንዘለዎም ሰባት ኣብ ክልትኡ ኮቪድ/ COVID-19 ከታቦት ምልክት ዓይነት ንኣዲኡ ምጥቓም ይኸእል እዩ።

ናይ AstraZeneca ኮቪድ/COVID-19 ከታቦትን ሕጻውንትን

ዕድሚኡም 18 ዓመት ወይኻዓ ካብዚ ንላዕሊ ዕድመ ዝኾኑ ንናይ AstraZeneca ኮቪድ/COVID-19 ከታቦት ግዚያዊ ፍቓድ ጥራይ ከምዝረኽቡ እሞ ንመንእሰያት ክውሃብ ከምዘይኸእል እዩ። ናይ ኮቪድ/COVID-19 ጸገም ብፍላይ ከቢድ ሕማም ዝፈጥሮ ምስ መንእሰያትን ብዕድመ ሽማግሌ ዝኾኑ ጎርዞታት ክነጻጸር እንከሎ ኣብ ሕጻውንቲ ዝውሓደ እዩ።

ናይ ክታቦት ድሕንነት ብኣንጻራዊ ንዝፍጠሩ ኩነታ ሪፖርቲ ስለምግባር

ኣብ ኣውስትራሊያ ውሽጢ ንዘለው ክታቦት ኩሎም ብናይ ሕክምና ንጽሬት ምምሕዳር (TGA) ገምጋምን ምጽራይ ይግበረሎም ሓደ ክታቦት ድሕንነቱ ዝተሓለወ፤ ብጽቡቕ ከምዝሰርሕን ብላዕላዊ ጽሬት ድረጃ ዝተመረተ ንምግባር (TGA) ብምርግጋፅ ተቐባልነት ንክረኽብ ይገብር። ንናይ ኮቪድ/COVID-19 ክታቦታት ተቐባልነት መርከቢ ናይ ኣሰራርሓ መግለጺ ዝተዳለወ ኣብ ድረገጽ [TGA website](#) እዩ።

ብናይ ኮቪድ/COVID-19 ክታቦታት ብቐጻልነት ምቕጽጻር ዝገብሮ ኣብ ኮቪድ/COVID-19 ክታቦት መውሃቢ ፕሮግራም ዝኸየደሉ ግዘ እዩ። ክፍጠር ብዝኸኣል ጸገም ጥርጣረ እንተሃልዩካ ንናትኻ ክታቦት መዳለዊ ወይኻዓ ንካልእ ሓለዋ ጥዕና ሰበሞያ ሪፖርቲ ምግባር ትኸኣል። ብድሕሪኡ ንኣኻ ተወካላይ ብምግባር ንናትኻ ምምሕዳር ግዝዓት ወይኻዓ ተራቶርይ ሓለዋ ጥዕና መምርሒ ወይኻዓ ብቐጥታ ንሕክምና ጽሬት ምምሕዳር (TGA) መደበኛ ዝኾነ ሪፖርቲ ይዳልው እዩ።

ነዙይ ሪፖርቲ ብባዕልኻ ንምድላው ትደሊ እንተኾይንካ፤ በጃኩም ምስ ኮቪድ/ COVID-19 ክታቦታት ክፍጠር ንዝኸኣል ጸገም ጥርጣረ ብኸመይ ሪፖርቲ ከምዝግበር መረዳኡ ኣብ ድረገጽ [TGA website](#) ኣቲኻ ምርኣይ።